

ADVIES

17 december 2009

**Betreffende het niet-consensusvoorstel inzake de jacht
in vogelrijke gebieden – WBE Talingbeke**

2009

Inhoud

Krachtlijnen.....	3
Inleiding	4
Adviestekst	5
1. Situering van de adviesvraag	5
1.1. Achtergrond van artikel 6 van het Jachtvoorwaardenbesluit.....	5
1.2. Regeling in het huidige Jachtopeningsbesluit	7
2. Bespreking van het voorliggende dossier	8

Krachtlijnen

De Minaraad komt tot de bevinding dat dit dossier niet rijp is om een gedragen consensus te bereiken. De Minaraad beveelt dan ook aan om aan het Agentschap voor Natuur en Bos opdracht te geven om de partners terug samen te roepen.

De Minaraad adviseert ook om het INBO voorafgaand een inschatting te laten doen van wat vereist is voor *"de goede staat van instandhouding van de te beschermen vogelsoorten"*. Tegelijk is het nodig, ter voorbereiding van het gesprek en in het licht van de internationaalrechtelijke statuten van het gebied, om een juridische analyse door te voeren van de bewegingsmarge die men heeft.

Inhoudelijk beoordeelt de Minaraad de tegengestelde stellingnamen van de beide partijen als plausibel. Op basis van de ingebrachte elementen stelt Minaraad voor om, tijdens de te voeren gesprekken, de discussie toe te spitsen op de noodzaak en wenselijkheid, en, in voorkomend geval, de wenselijke omvang en de wenselijke voorwaarden van eventuele winterjachtactiviteiten in het gebied in verband met konijn, fazanthaan en vos. Tegelijkertijd moet zo goed mogelijk getoetst worden of de voorgestelde jachtactiviteiten verenigbaar zijn met de zgn. "goede staat van instandhouding" van de te beschermen soorten.

Inleiding

Grondslag van deze procedure is te vinden in artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008, houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend (hierna: "*jachtvoorwaardenbesluit*"). Artikel 6, §1, bepaalt dat – inzake de in bijlage bij dat besluit opgesomde vogelrijke gebieden – de er actieve wildbeheereenheden en jachtrechthouders, in overleg met de plaatselijke reservaatbeheerders en de lokale landbouworganisaties, maatregelen moeten voorstellen "*die als oogmerk hebben om verstoring van de populaties watervogels waarvoor die gebieden zijn aangeduid, te vermijden, rekening houdende met de beschikbare gegevens [...]*". Over deze voorstellen moet er dan een beslissing genomen worden door de minister – waarbij er een verschil is in de behandeling van consensusvoorstellen (zie artikel 6, §4) en niet-consensusvoorstellen (zie artikel 6, §5). Zolang er evenwel geen beslissing is genomen, "*wordt de jacht in het betrokken vogelrijke gebied, behalve voor grofwild, opgeschort van 15 november tot en met 28 of 29 februari.*" Vooraleer een beslissing te nemen legt de minister deze voorstellen voor advies voor aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die adviseert "*over de verenigbaarheid van de voorgestelde maatregelen met de goede staat van instandhouding van de te beschermen vogelsoorten*".

De adviesvraag, gesteld door Vlaams minister Joke Schauvliege, bereikte het secretariaat van de Minaraad op 20 november 2009. Er werd advies gevraagd "*tegen uiterlijk eind november*". Deze adviestermijn is niet haalbaar gebleken. Naast de adviesvraagbrief bevatte het dossier kopie van een brief vanwege de WBE aan Natuurpunt, met uitnodiging tot overleg (17 februari 2009), kopie van een brief met het voorstel van de WBE, vergezeld van twee kaarten (8 juni 2009), kopie van een korte en een lange brief vanwege de lokale Natuurpuntafdeling (10 augustus 2008 en 10 juli 2009) en kopie van twee brieven vanwege de buitendienst van het Agentschap voor Natuur en Bos (8 en 13 juli 2009). Het eigenlijke tekstvoorstel van de WBE bereikte de Minaraad pas op 4 december 2009, via het raadslid dat voorgedragen is door de Hubertusvereniging Vlaanderen.

Het advies werd voorbereid in de Werkcommissie Open Ruimte, dat hiertoe bijeenkwam op 10 december 2009, op basis van een voorontwerpadvies.

Walter Roggeman
voorzitter Minaraad

Adviestekst

1. Situering van de adviesvraag

1.1. Achtergrond van artikel 6 van het Jachtvoorwaardenbesluit

[1] **Verstoringsgevoeligheid van overwinterende watervogels.** De meeste watervogelsoorten zijn verstoringgevoelig, wat maakt dat ze een gebied waar regelmatig gejaagd wordt plegen te verlaten of er althans minder efficiënt kunnen fourageren en rusten. In principe zal verstoring door bvb. jacht hinderlijk zijn voor de foerageeractiviteit van de te beschermen vogels (niet alleen het opvliegen, maar ook het gedurende langere tijd onderbreken van het foerageren na het neerstrijken, wegens verhoogde waakzaamheid). Ook, maar meer ter discussie, is er sprake van een impact op de energiebalans van de betrokken vogels in koude perioden (het onnodige nog eens extra opvliegen, een andere plaats zoeken). Maar het blijft moeilijk om een algemene uitspraak te doen over de concrete gevolgen van de jachtverstoring in vogelrijke gebieden. *“De eventuele negatieve effecten hangen van verschillende factoren af zoals van het type jacht, de intensiteit, de frequentie en de duur ervan, de betreffende soort en het gebruikte habitat, en (vooral) de beschikbaarheid van alternatieve rust- en voedselgebieden.”*¹. Het regelmatig en/of intensief uitoefenen van jacht lijkt dan ook niet zomaar vanzelf verenigbaar met de functie van een gebied als overwinteringsgebied voor watervogels. In belangrijke watervogelgebieden dienen daarom de nodige maatregelen genomen te worden om verstoring van vogels te beperken of te voorkomen. Dit impliceert dat er ook beperkingen aan de jacht kunnen worden opgelegd².

[2] **Regeling in het Jachtopeningsbesluit 2003-2008.** Op basis van deze overwegingen werd er, in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de jacht voor de periode van 1 juli 2003 tot 30 juni 2008, een artikel 11 ingevoerd, dat luidt als volgt, dat een algehele sluiting doorvoerde vanaf 15 november van de jacht in “vogelrijke gebieden” – die in bijlage bij dat besluit werden opgesomd. Dit concept, van jachtvrije zones, is in nog enkele Europese landen doorgevoerd is³. Een concrete evaluatie van het effect de maatregel is er toen niet doorgevoerd geworden. Het INBO stelt hierover dat zo’n evaluatie een diepgaander onderzoek zou vergen, vermits er – naast de jacht – nog *“tal van factoren”* zijn *“die de trend en de verspreiding van watervogels bepalen zoals weersomstandigheden, broedsucces enz. Bovendien duurt het vaak minstens 3 tot 4 jaar voor watervogels reageren op een veranderde jachtsituatie. Dit betekent dat mogelijk pas sinds vorig jaar [i.e. 2006] de eerste effecten van de jachtbeperking in vogelrijke gebieden zichtbaar worden. Dit betekent dat een betrouwbare evaluatie in dit stadium nog niet mogelijk is.”*⁴

[3] **Juridische karakterisering van de “vogelrijke gebieden”.** De criteria op basis waarvan deze vogelrijke gebieden zijn aangeduid geweest, vloeien in eerste instantie voort uit het Verdrag van Ramsar. Dit Verdrag definieert waterrijke

---

¹ INBO, rapport INBO.1.2007.168, p. 14 en pp. 67 en 68.

² Instituut voor Natuurbehoud, nota IN.A.2003.188, 3 juni 2003, p. 1.

³ Enkele voorbeelden zijn Denemarken, waar de oppervlakte van deze gebieden in de periode 1993-2000 nog sterk zou zijn uitgebreid (uitbreiding van 52.500 ha jachtvrije zones met nog eens 65.000 ha), en Nederland, waar o.a. alle Vogelrichtlijngebieden (in totaal ruim 1 miljoen ha) jachtvrij zouden zijn geworden INBO, rapport INBO.1.2007.168, p. 68.

⁴ INBO, rapport INBO.1.2007.168, p. 67.

gebieden als *“moerassen, vennen, veen- of plasgebieden, natuurlijk of kunstmatig, blijvend of tijdelijk, met stilstaand of stromend water, zoet, zout, brak of zout, met inbegrip van zeewater waarvan de diepte bij eb niet meer is dan zes meter”* (art. 1, lid 1). Overeenkomstig art. 2.1 van het verdrag dient elke verdragsstaat de daarvoor in aanmerking komende, binnen haar grondgebied liggende watergebieden aan te wijzen voor opname in een Lijst van Watergebieden van Internationale Betekenis. Als aanknopingspunten voor opname in deze lijst geeft art. 2, lid 2 slechts enkele algemene aanwijzingen, die door de verdragspartijen op opeenvolgende conferenties werden aangevuld met meer specifieke criteria⁵.

[4] Relatie met de Vogelrichtlijngebieden. Deze *“soft law”*-criteria⁶ van het Ramsar-verdrag waren van invloed op de afbakening van de vogelrijke gebieden, en stemden overigens ook overeen met bepaalde criteria voor de afbakening van vogelrichtlijngebieden. In het bijzonder gaat het om een aantal vergelijkbare criteria uit de zgn. IBA 2000⁷, een gidsdocument dat ontwikkeld werd als leidraad voor de selectie van speciale beschermingszones in het kader van de Vogelrichtlijn⁸. Aangezien de gehanteerde criteria dezelfde zijn, kunnen alle in het Vlaamse Gewest aangeduide vogelrijke gebieden gekwalificeerd worden als relevant vanuit het oogpunt van de implementatie van de Vogelrichtlijn. Dit maakt dat er een beleid moet gevoerd worden dat in min of meerdere mate⁹ beantwoordt aan wat vereist is vanuit het oogpunt van de Vogelrichtlijn.

[5] Het te voeren beleid ten aanzien van jacht in Vogelrichtlijngebieden. In Vogelrichtlijngebieden is het toegelaten te komen tot een meer gebiedsgerichte aanpak waarbij er *“in elk vogelrijk gebied voldoende grote, volledig jachtvrije zones worden afgebakend (die zowel rustgebieden als foerageergebieden omvatten). Deze aanpak heeft het voordeel dat beter kan ingespeeld worden op de lokale situatie en dat er een betere afstemming mogelijk is met de [eventuele] instandhoudingdoelstellingen, en beheersplannen voor deze gebieden.”*¹⁰ Deze optie wordt als volgt verder toegelicht: *“... Samenvattend is de Commissie daarom van mening dat jachtactiviteiten op NATURA 2000 gebieden in wezen beheerskwesties zijn die in hoofdzaak op lokaal niveau dienen te worden bepaald. Dit beheer zou het best gestructureerd worden met een beheersplan dat garandeert dat activiteiten in overeenstemming te brengen zijn met de beschermingsdoelstellingen waarvoor de gebieden zijn aangewezen.”* En verder: *“Afhankelijk van de aard van de NATURA 2000 gebieden en de jachtpraktijken moeten dergelijke beheersplannen oog hebben voor het instellen van geschikte gebieden waar niet mag worden gejaagd.”*¹¹

---

⁵ Criteria for Identifying Wetlands of International Importance, Adopted by the 7th (1999) and 9th (2005) Meetings of the Conference of the Contracting Parties, superseding earlier Criteria adopted by the 4th and 6th Meetings of the COP (1990 and 1996), to guide implementation of Article 2.1 on designation of Ramsar sites.

⁶ S. Lyster, *International wildlife law*, Cambridge, Grotius Publications Limited, 1985, 188.

⁷ Heath and Evans 2000, p. 18.

⁸ Ibidem, p. 12.

⁹ Niet alle in het Vlaamse Gewest aangeduide vogelrijke gebieden zijn immers ook effectief aangewezen geworden als vogelrichtlijngebied of opgenomen geweest in de IBA 2000. Dit levert dus drie klassen op: (1) Vlaamse “vogelrijke gebieden” die tevens aangeduid zijn als vogelrichtlijngebied; (2) Vlaamse “vogelrijke gebieden” die niet aangeduid te zijn als vogelrichtlijngebied maar wel voorkomen op de IBA 2000 inventaris; (3) Vlaamse “vogelrijke gebieden” die niet aangeduid zijn als vogelrichtlijngebied, noch voorkomen op de IBA-2000 inventaris, maar die (per definitie) wel voldoen aan de IBA-criteria.

¹⁰ INBO, rapport INBO.1.2007.168, p. 69.

¹¹ Europese Commissie, Gidsdocument voor de jacht in het kader van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad inzake het behoud van de vogelstand, 2004, pag. 7-8.

1.2. Regeling in het huidige Jachtopeningsbesluit

- [6] **Regeling in het Jachtopeningsbesluit 2008-2013.** Artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008, houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend (hierna: "*jachtvoorwaardenbesluit*") bouwt voort op deze elementen. Artikel 6, §1, bepaalt dat – inzake de in bijlage bij dat besluit opgesomde vogelrijke gebieden – de er actieve wildbeheereenheden en jachtrechthouders, in overleg met de plaatselijke reservaatbeheerders en de lokale landbouworganisaties, maatregelen moeten voorstellen "*die als oogmerk hebben om verstoring van de populaties watervogels waarvoor die gebieden zijn aangeduid, te vermijden, rekening houdende met de beschikbare gegevens [...]*". Over deze voorstellen moet er dan een beslissing genomen worden door de minister – waarbij er een verschil is in de behandeling van consensusvoorstellen (zie artikel 6, §4) en niet-consensusvoorstellen (zie artikel 6, §5). Zolang er evenwel geen beslissing is genomen, "*wordt de jacht in het betrokken vogelrijke gebied, behalve voor grofwild, opgeschort van 15 november tot en met 28 of 29 februari.*" Alles samen betekenen deze eerste vier punten dat de van 2003 tot 2008 geldende regeling – waarbij de jacht in alle vogelrijke gebieden in de winter zonder meer opgeschort was – nu weliswaar gecontinueerd wordt, *maar* dat de betrokken groepen ter plekke een overeenstemming kunnen proberen te bereiken over een meer gespecificeerde regeling. Deze regeling kan dan ingaan als de minister die goedkeurt.
- [7] **Procedure van artikel 6 van het Jachtopeningsbesluit.** Op grond van artikel 6, §2 van het Jachtvoorwaardenbesluit is er, in de vorm van een bijlage bij het ministerieel besluit van 2 juni 2009, een handleiding vastgesteld "*waarin het basisfeitenmateriaal, de methodologische richtlijnen en een formulier vervat zijn die de wildbeheereenheden en jachtrechthouders in kwestie in staat moeten stellen een geschikt voorstel van zones, perioden en maatregelen op te maken*". In die handleiding worden er, wat de mogelijke maatregelen betreft, drie dimensies onderscheiden: afspraken over de concentratie van de jachtactiviteit in de tijd; afspraken over de concentratie van de jachtactiviteit in de ruimte; afspraken over de intensiteit van de jacht. In elk van de drie dimensies kan men logischerwijze wél of niet tot afspraken komen. De handleiding geeft aan dat een voorstel dat in geen van de drie dimensies afspraken bevat, of alleen maar afspraken inzake de jachtwijzen bevat, niet acceptabel is¹². Artikel 6, § 3 van het Jachtvoorwaardenbesluit bepaalt dat de door de betrokken groepen opgemaakte voorstellen van maatregelen ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan de minister. Als er over het beheer van het vogelrijk gebied geen overeenstemming werd bereikt tussen de betrokkenen over de te nemen maatregelen, dan is het, aldus artikel 6, §5, aan de minister om te beslissen over de door alle partijen in gediende voorstellen. Er is geen beslistermijn voorzien; zolang de beslissing niet genomen is, wordt de jacht in het gebied opgeschort tijdens de winter. Vooraleer een beslissing te nemen legt de minister deze voorstellen alleszins voor advies voor aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die adviseert "*over de verenigbaarheid van de voorgestelde maatregelen met de goede staat van instandhouding van de te beschermen vogelsoorten*". Dat is wat nu het geval is.

---

¹² In principe is dit niet correct, wanneer men rekening houdt met de door de Europese Commissie gegeven aanwijzingen (zie par. 5): in een concrete regeling moeten er steeds jachtvrije zones voorzien worden.

2. Bespreking van het voorliggende dossier

[8] **Beschrijving van het Vogelrijk gebied "Oostkustpolders"**¹³. Het vogelrijk gebied "Oostkustpolders" heeft een oppervlakte van 4700 ha. De Oostkustpolders zelf strekken zich uit van Oostende tot Knokke (ong. 30.500 ha) en vormen het belangrijkste overwinteringsgebied voor ganzen in Vlaanderen. Het "vogelrijk gebied" maakt dus ong. 15% uit van de gelijknamige polders, en bestaat zelf uit vijf deelgebieden. Die gebieden hebben dus als functie de nodige rustzones te verschaffen voor de volledige ganzenpopulatie aan Oost- en Middenkust. Het gaat om de Zwaanhoek (346 ha), de polders van Vlissegem-Klemskerke (450 ha), de Meetkerkse Moeren (567 ha), de Uitkerkse Polder (1575 ha) en de Polders rond Damme (1785 ha).

De drie volgens het ministerieel besluit relevante ganzensoorten – tevens in principe jachtwildsoorten – zijn Kleine rietgans, Kolgans en Grauwe gans¹⁴. Niet alleen voor ganzen maar ook voor eenden en steltlopers zijn de Oostkustpolders van groot belang, o.a. voor Smient¹⁵, Goudplevier en Wulp. Op natte stukken en kleine plassen vindt men ook Slobeenden, Wintertalingen enzovoort.

[9] **Andere gebiedsstatuten.** Het vernoemde vogelrijk gebied overlapt in belangrijke mate met het Vogelrichtlijngebied BE2500932 "Poldercomplex", dat 9.766 ha groot is, en dat als beschermde habitattypes alle duinmoerassen, oude kleiputten, moerasbosjes, dijken, krekken en hun oevervegetatie, poldergraslanden en hun microreliëf omvat.

De Wildbeheereenheid (hierna: "WBE") "De Talingbeke" is gelegen in het noordelijke deel van de provincie West-Vlaanderen. Het totale werkingsgebied van de WBE bedraagt 5.942,57 ha. 569,82 ha hiervan worden niet bejaagd. De overige 5.372,75 ha worden door 32 jachtterreinen beheerd. Hiervoor zijn 21 leden jachtrechthouders verantwoordelijk. Het gebied "de Uitkerkse polders" heeft een totale oppervlakte van 1575 ha. 1414 ha ligt binnen het werkingsgebied van de WBE – dit maakt dus ongeveer een kwart uit van de WBE.

Aangezien de Uitkerkse Polders een belangrijk gebied is voor zowel fauna als flora, zijn heel wat gebieden in beheer van het Agentschap voor Natuur en Bos of Natuurpunt. Hun totale beheerde oppervlakte bedraagt ong. 450 ha; het visiegebied en het uitbreidingsgebied van deze reservaten komt grosso modo overeen met wat gemeenzaam "de Uitkerkse Polders" wordt genoemd.

[10] **Voorstel van de WBE.** De WBE geeft, in het voorstel dat op 4 december 2009 aan de Minaraad werd overgemaakt, een gedegen beschrijving van het gebied en

---

¹³ Alle gegevens uit het Ministerieel besluit van 2 juni 2009 tot vaststelling van de handleiding en van de formulieren vermeld in artikel 6, § 2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend.

¹⁴ Kleine Rietgans: verblijft met 35.000 - 40.000 exemplaren in de periode van 1 november tot 31 januari in het gebied; gebruikt als foerageergebieden vooral graslanden, maar soms akkerland (oogstresten) en gebruikt als slaapplek als foerageergebieden. Kolgans: verblijft met 20.000 tot 35.000 exemplaren in het gebied, in de periode van 1 november tot 15 maart; gebruikt als foerageergebieden vooral graslanden, maar soms akkerland (oogstresten); heeft als slaapplek vooral graslanden, maar soms ook waterplassen (o.a. Zwin). Grauwe Gans: verblijft met 4.000 tot 6.500 exemplaren als overwinteraar in het gebied van 1 september tot 30 maart; heeft als foerageergebieden vooral graslanden en akkerland (wintertarwe, oogstresten) en benut waterpartijen als slaapplekken.

¹⁵ Smient: verblijft met 15.000 tot 20.000 exemplaren in het gebied in de periode van 1 oktober tot 31 maart (maar tot 50.000 exemplaren in strenge winters); benut als foerageergebieden (vochtige) graslanden en als rustgebieden grotere waterplassen, kanalen, brede sloten en natte graslanden.

van de vogelsoorten (aantallen, gedrag) die aanleiding gaven tot afbakening van het vogelrijk gebied. Bij deze beschrijving voegt de WBE als appreciatie toe: *"We dienen tevens te vermelden dat het afgebakende gebied van de Uitkerkse Polders slechts een fractie is van het volledig vooropgestelde gebied dat door de ganzen als pleisterplaats gehanteerd wordt. De aantallen die vernoemd zijn in de voorgaande lijst komen dus ook slechts voor een bepaalde fractie voor in onze WBE."*

De evaluatie vanwege de WBE van de wintersluiting van de jacht die de afgelopen jaren gold, luidt als volgt: *"Om duurzamer te jagen en met een beperking van de jachtdruk en verstoring zou het beter zijn om hetzelfde aantal jachtdagen te spreiden over een langere periode (ook na 15 nov.). Om schadesoorten als vos en konijn beter te kunnen controleren zou het opportuun zijn om deze soorten op regelmatige basis te kunnen strekken. Uit onderzoek is immers gebleken dat het afschot van vos optimaal effect heeft wanneer dit gebeurt na 1 januari [...]. De vrijgekomen plaatsen zullen niet zo snel terug ingenomen worden door andere vossen. Betere controle van de vos zal ook zijn effect hebben op de watervogels. Deze zullen minder stress vertonen. Bij het zien van een vos zullen ze immers gezamenlijk trachten deze te verjagen en hiervoor kostbare energie gebruiken."*

De WBE stelt vanuit die overwegingen volgende maatregelen voor:

- In de eerste plaats een beperking op de bejaagbare soorten. *"Na 1 november zal geen jacht op patrijs, haas en fazanthen gebeuren binnen het vogelrijk gebied. 1 november is 14 dagen vroeger dan wettelijk voorzien aangezien vanaf deze periode belangrijke populaties watervogels aanwezig zijn."* Voor wat de vos, de fazanthaan en het konijn aangaat stelt de WBE voor om wel te kunnen reguleren na 15 november.
- Vervolgens een beperking in de ruimte. *"Doorheen het vogelrijk gebied loopt van zuid naar noord en van west naar oost een gordel van erkende natuurgebieden. [...], als compensatie voor de eventuele verstoring die de jachtactiviteit met zich mee kan brengen zal de jacht in het vogelrijk gebied na 15 november [...] niet gebeuren in een buffer van 100 meter rond deze natuurgebieden. [...] De Jachtvelden [...] die buiten het vogelrijk gebied vallen zullen de buffer van 100 meter eveneens respecteren tijdens de jachtdagen van de betrokken cluster."* En daarnaast ook nog: *"Als blijkt dat tijdens de geplande jachtdag watervogels op de te bejagen stukken aanwezig zijn zal niet tot jacht overgegaan worden tot op 100 meter rond deze groep."*
- Ten derde een beperking in het aantal jachtactiviteiten. *"Voor fazanthaan en konijn zou de WBE zes jachtdagen willen organiseren. [...] Op kaart kunnen na het tekenen van de buffers duidelijk drie clusters van jachtvelden worden waargenomen. Ieder van deze cluster kan twee jachtdagen organiseren die voor het jachtseizoen worden vastgelegd in samenspraak met de plaatselijke landbouw en natuurorganisaties. De clusters zullen nooit tegelijk een jachtdag organiseren en tussen iedere jachtdag is minstens 10 dagen rust voorzien in het hele vogelrijk gebied."*
- Tot slot een regeling voor de vossenjacht. Om de vossenpopulatie in dit gebied voldoende te kunnen drukken vraagt de WBE in februari nog één dag. Hierbij kunnen alle jachtterreinen samen werken. *"In dit geval zal uiteraard niet in de natuurgebieden gejaagd worden, maar zal de buffer niet toegepast worden om voldoende oppervlaktes te kunnen uitkammen."*

De Minaraad merkt op dat deze voorstellen, overgemaakt op 4 december 2009, niet dezelfde zijn als deze die figureren in een brief vanwege de WBE van 8 juni 2009. Daar wordt, kort en bondig en met verwijzing naar een kaart, voorgesteld om in *"groen gearceerde vakken"* over te gaan tot *"jacht van 15 september tot 15"*

november, maar maximaal één dag per week en niet op zondag" en om in "geel gekleurde vakken", in te stemmen met "normale jacht van 15 augustus tot 31 januari".

[11] Niet-consensus. Vast staat dat er op een bepaald moment een bepaald werkvoorstel is geformuleerd, *"waarin Boerenbond, het Algemeen Boerensyndicaat (ABS), de WBE en het Agentschap voor Natuur en Bos zich kunnen vinden"*. Dit voorstel, waarover een deelconsensus was bereikt, werd door het Agentschap voor Natuur en Bos per brief overgemaakt aan Natuurpunt vzw op 8 juli 2009.

Op 10 juli 2009 volgde er een brief vanwege de Natuurpuntconservator, waarin medegedeeld werd dat het bestuur van Natuurpunt Blankenberge *"in geen geval akkoord kan gaan met het geformuleerde voorstel van de WBE Talingbeke"*. Het feit dat er geen consensus was werd tot slot op 13 juli 2009 per brief medegedeeld aan het hoofdbestuur van het Agentschap voor Natuur en Bos.

[12] Standpunt van de Natuurpuntafdeling. In een brief van 10 augustus 2008 hadden de conservators van het Natuurpuntreservaat "Uitkerkse polders" hun standpunt al uitvoerig toegelicht, met verwijzing naar een overleg dat even voorheen met de WBE had plaatsgevonden. De conservators pleitten toen voor een volledig jachtverbod op waterwild en op kleinwild van 15 november tot en met eind februari – bij uitbreiding in alle vogelrijke gebieden en vogelrichtlijngebieden. Als argumenten halen zij, in verband met de Uitkerkse Polder, aan:

- Dat de Uitkerkse Polder een van de belangrijkste Natura 2000 stapstenen is voor watervogels in Vlaanderen en in Europa. Het is net tijdens het jachtseizoen dat duizenden watervogels *"voedsel komen opnemen om voldoende aangesterkt hun trekroute verder te volgen of de winter door te brengen"*;
- Dat de jacht, waar ook in het vogelrijk gebied, steeds ernstige verstoring zal veroorzaken in de erkende reservaatpercelen, wegens de verspreide ligging ervan;
- Dat er geen overeenstemming zal kunnen bereikt worden tussen enerzijds een jachtactiviteit in de winter en anderzijds de instandhoudingsdoelstellingen voor het overlappende Vogelrichtlijngebied: *"Het gebied kent nu al sterke verstoring door overvliegende vliegtuigen, helikopters en andere vormen van recreatie. Met de jachtdruk erbij voldoen we helemaal niet meer aan de zorgplicht [...] en evenmin aan de Europese doelstellingen vooropgesteld in deze richtlijnen"*;
- Dat eventuele jacht in het gebied niet alleen zal leiden tot een daling van het aantal water- en roofvogels, maar ook tot een afname van de zachte recreatie, die nu in grote getale op het gebied afkomt;
- Dat het jaarlijkse bezoekersaantal in het gebied op 150.000 geschat kan worden, met een toeristisch recreatieve return van 3,5 miljoen euro; jacht door enkele tientallen hobbyjagers zou leiden tot een daling van die economische waarde;
- Dat het vogelrijk gebied maar een klein gedeelte vormt van het jachtgebied van de WBE en dat het dus beter ware dit vogelrijk gebied te zien als rust- en aangroeigebied ten behoeve van de WBE;
- Dat vastgesteld werd dat zelfs jachtactiviteiten tussen 1 en 15 november al verstorend werken op de in die periode aankomende rietganzen.

[13] Beoordeling en aanbevelingen van het gevoerde proces. Wat het gevoerde proces betreft vindt de Minaraad het ongelukkig dat de interacties tussen de betrokken partijen in het afgelopen jaar schijnbaar slechts schriftelijk plaatsgevonden hebben, en dan nog met het Agentschap voor Natuur en Bos als tussenpersoon. Ook is ongelukkig dat het niet helemaal duidelijk is over welk voorstel er nu standpuntbepaling en standpuntuitwisseling heeft plaatsgevonden.

De Minaraad stelt ten andere vast dat er geen gebruik is gemaakt van het formulier dat toegevoegd werd als bijlage bij het ministerieel besluit van 2 juni 2009 tot vaststelling van de handleiding enz. Ten dele is dit begrijpelijk, omdat dit ministerieel besluit pas in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd werd op 28 augustus 2009.

De Minaraad vraagt dan ook om verheldering te verschaffen over wat nu het definitieve voorstel is van de WBE waarover ook de andere betrokken partijen zich al of niet positief hebben uitgesproken en om dit voorstel vorm te geven met gebruikmaking van het in het vermelde ministerieel besluit opgenomen formulier.

Indien het meer uitgebreide, recent overhandigde voorstel niet het voorstel was dat het voorwerp was van de standpuntbepaling van de andere partijen, dan adviseert de Minaraad om het gesprek op die basis opnieuw aan te vatten.

De Minaraad concludeert dat dit dossier niet rijp is om een gedragen consensus te bereiken. De Minaraad beveelt dan ook aan om aan het Agentschap voor Natuur en Bos opdracht te geven om de partners samen te roepen. De Minaraad adviseert ook om het INBO voorafgaand een inschatting te laten doen van wat vereist is voor "*de goede staat van instandhouding van de te beschermen vogelsoorten*". Tegelijk is het nodig, ter voorbereiding van het gesprek en in het licht van de internationaalrechtelijke statuten van het gebied, om een juridische analyse door te voeren van de bewegingsmarge die men heeft.

[14] Beoordeling en aanbevelingen voor wat de inhoud aangaat. Op zich genomen beoordeelt de Minaraad het door de WBE opgemaakte, uitgebreide voorstel als plausibel. De Minaraad stelt vast dat er vooral de wens geuit wordt om te kunnen jagen op konijn, fazant en vos, en dat men wel degelijk substantiële zelfbeperkingen inzake tijd, frequentie en zonering voorstelt.

Tegelijk beoordeelt de Minaraad ook de bezwaren van de lokale afdeling van Natuurpunt als plausibel. Indien kan aangenomen worden dat het vogelrijk gebied een kerngebied is voor de te beschermen soorten, en dat elke winterjachtactiviteit zich, wat betreft verstoring, aandient als de spreekwoordelijke druppel die de emmer doet overlopen, dan lijkt het niet aangewezen enige jachtactiviteit in de winter toe te laten.

Minaraad stelt daarom voor om, tijdens de te voeren gesprekken, de discussie toe te spitsen op de noodzaak en wenselijkheid, en, in voorkomend geval, de wenselijke omvang en de wenselijke voorwaarden van eventuele winterjachtactiviteiten in het gebied in verband met konijn, fazanthaan en vos. Tegelijkertijd moet zo goed mogelijk getoetst worden, op basis van de best beschikbare data, of de voorgestelde jachtactiviteiten verenigbaar zijn met de zgn. "*goede staat van instandhouding*" van de te beschermen soorten.